DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)
den 23 februari 1995 *

I de förenade målen C-54/94 och C-74/94,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget från förundersökningsdomaren vid Pretura circondariale di Macerata (Italien) att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i de vid nämnda myndighet anhängiggjorda förundersökningarna mot

Ulderico Cacchiarelli (mål nr C-54/94),

och

Gino Stanghellini (mål nr C-74/94),

angående tolkningen av rådets direktiv 90/642/EEG av den 27 november 1990 om fastställandet av högsta tillåtna gränsvärden för bekämpningsmedelsrester på eller i vissa produkter av vegetabiliskt ursprung, inklusive frukt och grönsaker (EGT nr L 350, s. 71),

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av P.J.G. Kapteyn, avdelningsordförande, och C.N. Kakouris (referent) och J.L. Murray, domare,

* Rättegångsspråk: italienska.

generaladvokat: C.O. Lenz,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från

— Europeiska gemenskapernas kommission genom E. de March, jurist, och G. Berscheid, rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 15 december 1994 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Genom beslut av den 22 december 1993 och den 13 januari 1994, vilka inkommit till EG-domstolen den 8 respektive den 28 februari 1994, har förundersökningsdomaren vid Pretura circondariale di Macerata, enligt artikel 177 i EG-fördraget, begärt förhandsavgörande beträffande två tolkningsfrågor rörande rådets direktiv 90/642/EEG om fastställandet av högsta tillåtna gränsvärden för bekämpningsmedelsrester på eller i vissa produkter av vegetabiliskt ursprung, inklusive frukt och grönsaker (EGT nr L 350, s. 71).

2 Frågorna har uppkommit i samband med den förundersökning som behörig domare har bedrivit för att avgöra om åtal skall väckas mot två italienska medbor-

gare som misstänks för att ha brutit mot de italienska bestämmelserna rörande de högsta tillåtna gränsvärdena för rester av aktiva substanser från hälsoskyddsmedel på eller i livsmedelsprodukter genom vilka gemenskapsdirektiven på detta område genomförts i den interna rättsordningen.

3 Det framgår av besluten om att begära förhandsavgörande, att det vid kontroller som genomförts av hälsovårdsmyndigheten i den italienska regionen Macerata under mars respektive april månad 1993 i ett fall framkommit att ett parti djupfryst pommes frites uppvisat förekomst av klorprofam och profam i sådan koncentration att de högsta tillåtna gränsvärdena, vilka fastställts genom en kungörelse från hälsovårdsministern av den 18 juli 1990 (GURI, ordinarie tillägget nr 202 av den 30 augusti 1990), klart överskridits. I ett andra fall framkom det vid kontroll av ett parti potatis att halten klorprofam på oskalad potatis klart översteg de högsta tillåtna gränsvärdena, medan dessa värden inte uppnåddes beträffande skalad potatis.

4 Den domare som begärt förhandsavgörande har, eftersom han var tveksam till huruvida de italienska bestämmelserna, enligt vilka det i processen aktuella beteendet var straffbart, verkligen korrekt återgav gemenskapsdirektiven på ifrågavarande område, förordnat att förundersökningen skall vila och begärt att EG-domstolen besvarar följande tolkningsfrågor:

"1. Skall rådets direktiv 90/642/EEG av den 27 november 1990 om fastställandet av högsta tillåtna gränsvärden för bekämpningsmedelsrester på eller i vissa produkter av vegetabiliskt ursprung, inklusive frukt och grönsaker, förstås på så sätt att det också omfattar det [de] ogräsmedel som är föremål för föreliggande process?

2. Har den italienska republikens regering efter officiell tolkning av direktivet genomfört detsamma noggrant och i laga ordning i nationell rätt genom

hälsovårdsministerns dekret av den 23 december 1992, vilket utfärdats i syfte att genomföra direktivet, så vitt rör det sätt på vilket prover skall tas och analyser genomföras för att kontrollera iakttagandet av de högsta tillåtna gränsvärdena för rester av aktiva substanser från hälsoskyddsmedel?"

5 Genom beslut av ordföranden av den 11 mars 1994 har de båda målen, enligt artikel 43 i rättegångsreglerna, förenats vad gäller det muntliga förfarandet och domen.

Angående de tillämpliga gemenskapsrättsliga stadgandena

6 Det kan vara lämpligt att inledningsvis erinra om, att rådet till att börja med, den 23 november 1976, antagit direktivet 76/895/EEG om fastställandet av högsta tillåtna gränsvärden för bekämpningsmedelsrester på och i frukt och grönsaker (EGT nr L 340, s. 26), i vilket det i artikel 6.1 föreskrivs, att det ankommer på medlemsstaterna att kontrollera att de fastställda högsta tillåtna gränsvärdena inte överskrids.

7 Enligt artikel 1 rör detta direktiv de "livsmedelsprodukter ... som förekommer i den gemensamma tulltaxan, vilken återges i bilaga 1, för så vitt det på eller i dessa produkter finns sådana bekämpningsmedelsrester som omnämns i bilaga 2". Potatis omfattas emellertid inte av den gemensamma tulltaxan, vilken återges i bilaga 1. För övrigt förekom ursprungligen varken klorprofam eller profam i bilaga 2. Det

var först genom rådets direktiv 82/528/EEG av den 19 juli 1982 (EGT nr L 234, s. 1), vilket antagits med tillämpning av artikel 5 i direktivet 76/895, som klorprofam, vilket är ett ogräsmedel, fogades till detta direktivs bilaga 2.

8 Rådet har vidare, den 27 november 1990, antagit direktivet 90/642, i vilket medlemsstaterna i artikel 2.2 åläggs att se till att de fastställda högsta tillåtna gränsvärdena för bekämpningsmedelsrester inte överskrids.

9 I artikel 1.1 i detta direktiv stadgas å ena sidan, att det "gäller för de i kolumn 1 i bilagan angivna produktgrupperna" och å andra sidan, att "förteckningen över de aktuella bekämpningsmedelsresterna och deras respektive högsta tillåtna gränsvärden bestäms av rådet". Även om potatis faktiskt omnämns i bilagan till direktivet, omfattar den förteckning över bekämpningsmedel som det talas om i den aktuella bestämmelsen, och som inte tillkommit förrän genom rådets direktiv 93/58/EEG av den 29 juni 1993 (EGT nr L 211, s. 6) likväl varken klorprofam eller profam.

10 Vad beträffar förhållandet mellan de båda direktiven, framgår av det trettonde till det sextonde övervägandet liksom av artikel 1 i direktivet 90/642 att detta inte påverkar direktivet 76/895, utan har till syfte att ersätta detta successivt alltefter-som de bekämpningsmedelsrester som omnämns i direktivet 76/895 åter tas upp i direktivet 90/642 och de högsta tillåtna gränsvärdena fastställs.

11 Av det ovan anförda följer att direktivet 76/895 inte är tillämpligt på den fråga som föreliggande mål gäller, eftersom potatis inte finns upptaget i direktivets bilaga 1. Detta är uppenbarligen orsaken till varför detta direktiv inte åberopas i de frågor som ställts av den domare som begärt förhandsavgörande.

12 Det finns dessutom anledning att påpeka, att inte heller direktivet 90/642 är tillämpligt i nu föreliggande fall. Även om potatis faktiskt omnämns i bilagan till detta direktiv, har likväl varken klorprofam eller profam tagits upp i den förteckning som tillkommit genom det ovan nämnda direktivet 93/58.

Angående tolkningsfrågorna

13 Det framgår av besluten om begäran av förhandsavgörande, att den domare som begärt sådana avgöranden genom sina frågor i huvudsak önskar få svar på om direktivet 90/642 hindrar nationella bestämmelser som fastställer högsta tillåtna gränsvärden för klorprofam och profam på potatis och som anger att de nödvändiga kontrollerna inte skall göras på oskalad utan på skalad potatis.

14 Det framgår av de ovan gjorda övervägandena, att direktivet 90/642 inte är tillämpligt på de rester av växtskyddsmedel som det är fråga om i de föreliggande målen. Eftersom det saknas gemenskapsrättslig harmonisering på det ifrågavarande området, tillkommer det den nationelle lagstiftaren att fastställa högsta tillåtna gränsvärden för ifrågavarande medel liksom att även fastställa det sätt på vilket de därmed sammanhängande kontrollerna skall göras, med förbehåll för vad som föreskrivs i artiklarna 30 och 36 i EG-fördraget alltid måste iakttagas.

15 Det svar som man följaktligen måste ge den myndighet som begärt förhandsavgörande är att direktivet 90/642, i den lydelse det hade vid tidpunkten för de händelser som utgör omständigheterna i målet, inte hindrar nationella bestämmelser som fastställer högsta tillåtna gränsvärden för klorprofam och profam på potatis liksom även det sätt på vilket kontrollerna skall göras för att tillse att dessa gränsvärden inte överskrids, med förbehåll för vad som föreskrivs i artiklarna 30 och 36 i EG-fördraget.

Rättegångskostnader

16 De kostnader, som angivits av Europeiska gemenskapernas kommission, som inkommit med yttrande till domstolen, kan inte ersättas. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna inför den nationella myndigheten utgör ett led i den förundersökning, som är anhängig inför den myndigheten, tillkommer det denna att fatta beslut om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

angående de frågor, som är framställda av förundersökningsdomaren vid Pretura circondariale di Macerata genom beslut av den 22 december 1993 och den 13 januari 1994, följande dom:

Rådets direktiv 90/642/EEG om fastställandet av högsta tillåtna gränsvärden för bekämpningsmedelsrester på eller i vissa produkter av vegetabiliskt ursprung, inklusive frukt och grönsaker, hindrar inte nationella bestämmelser som fastställer högsta tillåtna gränsvärden för klorprofam och profam på potatis liksom även det sätt på vilket kontrollerna skall göras för att tillse att dessa gränsvärden inte överskrids, med förbehåll för vad som föreskrivs i artiklarna 30 och 36 i EG-fördraget.

Kapteyn Kakouris Murray

Avkunnad vid offentlig förhandling i Luxemburg den 23 februari 1995.

R. Grass P.J.G. Kapteyn

Justitiesekreterare Ordförande på fjärde avdelningen